

Laborista Esperantisto

16DE JAARGANG No. 1 – 1 JAN. 1947
VERSCHIJNT MAANDELIJKS
ABONNEMENT f 2.25 PER JAAR. LOSSE NUMMERS f 0.20. VOOR LEDEN GRATIS

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam (Oost).
Administratie en Secretariaat van de Bond van Arbeiders-Esperantisten: F. L. E. Postbus 8002.
Postgiro Amsterdam 331133.

ORGAAN VAN DE BOND VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN F.L.E.

I N H E T G E B I E D V A N D E N E D E R L A N D S E T A A L

VAN DE RADIOLYMPUS

Zo Zondagsavonds wil men nog wel eens naar de radio luisteren, als de goden de Olympus betreden en hun licht laten schijnen over dingen, welke voor het oog der gewone stervelingen duister blijken. De glans welke van de goden afstraalt, is voor velen reeds voldoende dezer oordeel tot het hunne te maken, voor anderen zal het misschien een onderwerp van gesprek of discussie worden. Dit was het geval met een vraag terzake Esperanto. Alleen reeds de reactie, welke de volgende dag op werkplaatsen en kantoren, over de behandeling dier vraag, tot uiting kwam tegenover collega's Esperantisten, was een volkomen weerlegging van het standpunt, dat de meerderheid dezer goden innam t.a.v. Esperanto, n.l. dat, al ziet men het belang van een internationale taal wel in, het Esperanto niet noodzakelijk op de school moet worden ingevoerd, maar voorlopig aan het particulier initiatief moet worden overgelaten!
De vraag zelf werd niet beantwoord en behoorde daar op de Radiolympus niet thuis. Doch de discussie welke daarvan het gevolg was, toont de gevaarlijke kant van zulke uitzendingen, als voor een grote schare van terzake bevoegde luisteraars glashelder blijkt, dat ook goden niet overal verstand van hebben en zij, i.p.v. hetgeen wijzen betaamt dat te erkennen, koste wat kost, al kost het ook hun roem, toch een oordeel willen geven. Want, dit eens geconstateerd zal men ook aan overige oordelen minder of geen waarde meer hechten. Gelukkig bleek de onderwijsman voor het onderwijs in Esperanto in de hogere klassen, al meende hij het leerplan wel reeds overladen. Wellicht, dat een onzer onderwijzersleden of lezers hierover eens in ons orgaan zijn oordeel kan geven. Wij riskeren de opmerking in onze wiek te zijn geschoten, als wij de woorden door de andere goden aan Esperanto gewijd, als onbenullig karakteriseren. De kunstenaar in het gezelschap was tegen een *kunstmatige* taal, hetgeen al even dom is als te beweren, dat je het vliegen veroordeelt omdat je als kunstenaar je niet met kunstmatige vleugels inlaat.
De godin in het gezelschap was niet tegen Esperanto, omdat, nu ja als er zo iets als stenografie bestaat en je brieven op een schrijfmachine kan schrijven, er toch ook wel een kunstmatige taal kan bestaan!
Het hele gedoe in enkele minuten zou weinig om het lijf hebben, als niet een der prominente figuren uit de vooroorlogse socialistische arbeidersbeweging, Sam de Wolff, een positief neen had laten horen, zonder dat met argumenten te ondersteunen, behalve dan dat hij *niet gelooft* in een kunstmatige taal, welke zijn schoonheidsgevoel aanrandde. Zelfs geloofde hij niet in de mogelijkheid daarvan. Hier maken wij wederom kennis met de mentaliteit van den intellectuelen socialist, welke wij meermalen signaleerden en laatstelijk weer ontmoetten in uitingen van Henr. Roland Holst. In hun jongere jaren hebben zij — als wij — hen die niet geloofden in de komst van een socialistische maatschappij, met den naam van reactionnair of minstens conservatief bestempeld. Tallozen onzer leden zullen met teleurstelling, zo al geen ergernis hebben waargenomen, dat hun socialistisch ideaal, de wereld te dienen, door de verbreiding van een reeds zestig jaar lang aan de praktijk getoetste internationale taal, door een marxist van naam, een socialist en wetenschapsman, wordt gekenschetst als-strijdig-met-iemands-schoonheidsgevoel! Hij, Sam de Wolff gelooft niet in de mogelijkheid van een „kunstmatige" taal. De man die altijd zijn kennis baseerde op het weten, weet van Esperanto niets, heeft het nooit bestudeerd, noch ooit geweten, dat duizenden zijner partij- en geestverwanten het Esperanto reeds vele, ja tientallen jaren, gebruiken als hun internationale voertaal in woord en geschrift, zelfs in relaties met die landen en met zulke gewone mensen, waarmee het zelfs Sam de Wolff niet gelukken zou in contact te komen. En zulks, terwijl hun schoonheidsgevoel niet geschaad werd, integendeel. Onze waarde medestrijder voor een beter bewoonbare wereld, zal toch niet het schoonheidsgevoel van den arbeider in twijfel willen trekken, noch hem, die zijn culturele opvoeding in de arbeidersbeweging heeft genoten, zijn oordeel in schoonheidsbegrippen willen ontzeggen, als hij hem met kennis van zaken, want beoefenaar van het Esperanto, tegenvoert, dat zijn gevoel voor de schoonheid van de taal, zo niet ontkiemd dan toch ontwikkeld werd, sinds hij studie maakte van Esperanto. Wij moeten hierbij aannemen, dat Sam de Wolff zelfs niet meer ontvankelijk blijkt voor de schoonheid, welke gelegen is in het dienen van een ideaal. En wat zijn ongeloof betreft; hij en de vele arbeidersleiders nemen eens voor één keer onze zo herhaalde malen gedane uitnodiging aan tot het bezoeken van een onzer congressen, waarin men het Esperanto hoort gebruiken. Al was het maar bij wijze van beleefdheidsbetoon aan een bevriende organisatie.

Van de beschavende invloed welke uitgaat van verkeer met verschillende volken, ook door Esperanto-correspondentie praten we nog niet eens. Al zou men van socialisten en leiders der arbeidersbeweging mogen verwachten, dat zij daaraan toch wel aandacht zouden wijden. Laten wij de zaak ook eens nuchter en enkel van de practische kant bekijken.
Ontstellend is de onkunde van deze mensen, als het de Esperantobeweging betreft en de mogelijkheden welke Esperanto opent voor de ganse arbei-

dersklasse. Met grote moeite hebben velen hunner, die zelf slechts de lagere school bezochten, zich de kennis van een enkele taal eigen gemaakt. Zij die bekwaam genoeg zijn om een leidende functie te bekleden, maar niet de gelegenheid of de volharding hadden om wat vreemde talenkennis te verwerven, zijn voor het internationale werk minder geschikt. Ergo, beperkt men, behalve in de grote landen, zijn keuze tot een kleine groep van meestal dezelfde mensen. Maar ook dezen kunnen ten hoogste contact hebben met de leiders — en rechtstreeks, dus zonder tolken, met nog maar een deel hunner — doch *niet in alle landen* met het volk zelf. Wij weten, dat Esperanto reeds zo ver is doorgedrongen tot alle lagen der bevolking van alle landen, dat het gemakkelijk genoeg is overal te vergaderen, met ieder persoonlijk te spreken en schriftelijk te verkeren, buiten officiële instanties om. En wat voor ons mogelijk is, is voor ieder mogelijk.

Met verbazing neemt men kennis van uitingen als die van den voorzitter van het N.V.V. den heer Kupers, laatstelijk in een congres van de A.N.M.B., dat hij het nut van Esperanto betwijfelt en meer voelt voor het Engels. In Moskou heeft hij wel weer ondervonden, dat het tijd wordt, tot invoering van een gemeenschappelijke taal te komen op internationale congressen, maar hij moest toegeven, dat er mensen waren, die hoewel de Engelse taal kennende, het vertikten deze te gebruiken. Het waren een Rus en een Mexicaan, welke laatste beweerde, dat ook het Spaans een wereldtaal is. De Rus zal wel net zo over zijn eigen taal denken.
De mening van Kupers werd gedeeld door den voorzitter van de Alg. Ned. Metaalbewerkersbond, H. v. d. Born. In dit enkele dagen durende congres waren gasten aanwezig uit Engeland, Zweden, Denemarken en Noorwegen. Men stelle het zich voor: dagen lang in een vergadering van mensen wier taal men niet kan volgen!
Een vergelijking dringt zich op met onze congressen, die der Esperantisten waar ook buitenlandse gasten aanwezig zijn, die niet stom-stommetje behoeven te spelen, alles kunnen volgen en vrijelijk een praatje kunnen maken in de zaal.
Een weinig ander geluid laat de heer Koejemans, hoofdredacteur van „De Waarheid", horen. Van het nut van Esperanto is hij wel overtuigd, zo lang de arbeiders althans niet in de gelegenheid zijn behoorlijk vreemde talen te leren!
Of hij veronderstelt, dat ooit die mogelijkheid komt? En, zo al, dan neme hij nota van wat zich afspeelt aan talengehaspel op internationale bijeenkomsten van allerlei aard.
Beraden wij ons op wat ons thans te doen staat. Want wij, esperantisten, hebben een andere kijk gekregen op wat voor beschaving doorgaat en de wijze waarop een Internationale moet werken en internationaal verkeer mogelijk is.

HOOGLERAREN voor ESPERANTO

De dringende behoefte, die de wetenschap heeft aan een eenvoudige, maar volkomen bruikbare internationale hulptaal, die door alle beschaafde volkeren kan worden geleerd en gemakkelijk kan worden gehanteerd in mondeling en schriftelijk verkeer, is voor ons aanleiding de aandacht te vestigen op het *Esperanto.*
Deze taal heeft thans gedurende bijna 60 jaar haar bruikbaarheid op alle gebieden van het leven, dus ook in de wetenschap, ten volle bewezen. Op meer dan 30 internationale congressen, die door 500 tot 5000 personen uit een 40 verschillende landen werden bijgewoond, bleek, dat tolken niet nodig zijn, zelfs niet bij diepgaande en delicate besprekingen.
Een toereikende kennis van het Esperanto kan in een opmerkelijk korte tijd worden verkregen, vergeleken met die welke men nodig heeft voor de nationale talen, omdat de moeilijkheden in spraakkunst, idioom en uitspraak in het Esperanto tot een minimum beperkt zijn. De woordenschat is grotendeels samengesteld uit woorden van internationale bekendheid.
Het Esperanto is als neutrale taal een middel, ten aanzien waarvan leden van elke nationaliteit zich even sterk zullen voelen in een discussie. Het zich bedienen van deze taal krijgt daardoor de betekenis van een daad van internationale wellevendheid. Een algemeen gebruik van Esperanto zal er ongetwijfeld toe bijdragen internationale tegenstellingen te verzachten en wederzijds begrip te bevorderen.
Vóór de oorlog werd het Esperanto in meer dan 1000 scholen (in 30 landen) onderwezen. In verschillende landen, o.a.: in Engeland en Wales heeft het departement voor opvoeding al voor vele jaren toegestaan het Esperanto op de scholen te onderwijzen. Sedert 1926 is de PTT van alle bij de Wereldtelegraafunie aangesloten landen verplicht telegrammen in het Esperanto te accepteren. *Reeds werden leerstoelen voor Esperanto ingesteld aan de universiteiten van Liverpool, Genève, Praag, Sofia, Krakow en Weenen.* Oorspronkelijk wetenschappelijk werk in het Esperanto is gepubliceerd op het gebied van historie, anthropologie, zoölogie, phytopathologie, meteorologie, chemie, materialenkennis enz.; verscheidene technische vocabulaires o.m.: op philosophisch, musicologisch, juridisch, anatomisch, medisch, pharmaceutisch, chemisch en wiskundig gebied zijn verschenen.
In 1921 ondertekenden een 40-tal leden van de Franse Academie van Wetenschappen een manifest, waarin zij erop aandrongen het Esperanto op de scholen in te voeren, het op congressen toe te laten als officiële taal en het te gebruiken voor publicaties van internationaal belang. *Ook wekten zij de beoefenaren van wetenschap en techniek op het Esperanto te leren en te gebruiken.*
Wij zijn er met onze Franse collega's van overtuigd, dat het Esperanto de wetenschap onschatbare dienst zal kunnen bewijzen, wanneer het als officiële congrestaal zal worden aanvaard en in correspondentie en publicaties zal worden gebruikt.
Wij zijn van mening, dat het talenprobleem door het Esperanto kan worden opgelost. Of dit ook werkelijk zal geschieden, hangt vooral van de vraag af of de beoefenaren der wetenschap en vooral zij, die dit in de toekomst zullen worden, de *studenten*, hieraan actief zullen willen medewerken. Wij wekken hen daarom tot het volgende op:

1. Ieder legge er zich op toe het Esperanto te leren B.v. door zelfstudie of door het volgen van een Esperanto-cursus, die in het verband van universiteit of hogeschool kan worden georganiseerd.
2. Men voege reeds nu aan publicaties een Esperanto-samenvatting toe. Op de duur zullen de publicaties geheel in het Esperanto kunnen worden geschreven.

Met het bovenstaande betuigden adhaesie:

Prof. Dr. J. CLAY,
Hoogleraar in de Natuurkunde aan de Universiteit te Amsterdam.
W. E. COLLINSON, M. A., Ph. D.,
Hoogleraar in het Duits en lector in het Esperanto aan de Universiteit te Liverpool.
T. GWYNN JONES, C.B.E., M.A., D.Litt.,
Emeritus-hoogleraar in het Welsch aan de Universiteit te Aberystwith.
Prof. Dr. A. F. HOLLEMAN,
Oud-hoogleraar in de Scheikunde aan de Universiteit te Amsterdam.
Prof. Dr. G. MANNOURY,
Oud-hoogleraar in de Philosophie van de Wiskunde en in de Meetkunde aan de Universiteit te Amsterdam.
Prof. Dr. M. J. SIRKS,
Hoogleraar in de Genetica aan de Universiteit te Groningen.
Prof. Dr. J. TINBERGEN,
Hoogleraar in de Economie aan de Nederl. Economische Hogeschool te Rotterdam.
R. L. TURNER, M.C., M.A., Litt. D.,
Directeur van de School voor Oosterse en Afrikaanse Studie, Universiteit te Londen.

Bovenstaand manifest, dat de namen draagt van bekende professoren, werd verspreid door het Bureau voor toepassing van het Esperanto in de wetenschap in Nederland: Eekhoornlaan 10, Bennekom, alwaar inlichtingen gaarne worden verstrekt.

Op reis met Esperanto

Wie zou durven beweren, dat men vreemde talen moet leren om in het buitenland te kunnen vertoeven, zal 't wel anders zeggen als hij of zij kennis maakt met Esperanto. Meermalen treffen ons in de Esperantopers de geestdriftige verslagen van hen, die het buitenland bezochten en door hun Esperanto-kennis nauw contact hadden met de bevolking. Ja zelfs, zij konden het zich veroorloven ook in die landen te reizen, welker talen weinig gekend zijn.
Sta even stil bij het feit, dat schrijver dezes, een Nederlander, U enkele regels geeft uit het verslag van een Deen, van een reis die deze met nog 20 esperantisten maakte in Noorwegen, dat verscheen in een Hongaars blad.
Gij die in het bergland woont, schrijft de Deen, kunt U niet voorstellen welk een indruk het maakt op ons plattelandbewoners, wanneer wij eens bergen zien en als ge nog nimmer het buitenland bezocht, hoe men getroffen wordt door de vriendelijkheid en hartelijke ontvangst, welke men altijd weer van esperantisten ondervindt in het buitenland.
In vier plaatsen verbleven wij bij gastvrije esperantisten, als het ware in familiekring. Wij konden met elkaar spreken en banden aanknopen, banden van vriendschap, welke iedere esperantist de gelegenheid heeft met buitenlanders te smeden, de practische oplossing van de „interna ideo".
Dank aan Esperanto werd voor een en twintig Deense esperantisten de wereld ruimer en schoner, eindigt dan de Deense briefschrijver in het Hongaarse blad.
Die „interna ideo" is een begrip, dat ge als Esperantist moet verwerven, we zouden het kunnen omschrijven als de ziel van Esperanto, de idee die alle Esperantisten samenbindt.
In een vorig nummer namen we een stukje op van een paar Nederlandse spoormannen die Zweden bezochten. Ge proeft er hetzelfde in. Eveneens zult ge dit opmerken in de dankbetuiging van de Franse esperantisten, die per fiets Nederland bezochten en overal een welkom onthaal vonden.
En bedenkt dan daarbij, dat b.v. de bekende natuuronderzoeker Jan Strijbos, humoristisch bedoeld weliswaar, op een voordrachtavond vertelde, dat hij een reis naar de Balkan maakte en hoe hij en zijn metgezel, een talenkenner, (samen „spraken" zij een tiental talen) in Hongarije te beginnen, de grootste moeite hadden om zich verstaanbaar te maken en begrepen te worden. Want van hotels wilden zij geen gebruik maken. Aanknopingspunten met het gewone volk, voor esperantisten gemakkelijk te vinden, hadden zij natuurlijk niet.

ESPERANTO OP DE SCHOOL.

In de Finse stad Somero stelde het lyceumbestuur Esperanto voor als verplicht vak in het leerplan, hetgeen door de afdeling onderwijs ter plaatse niet werd toegestaan. Derhalve vindt het onderwijs in Esperanto buiten het leerplan plaats en wel aan 35 kinderen van de 41 uit de eerste klas, door den rector van het lyceum. Bovendien nemen aan een cursus deel 25 leerlingen uit de hogere klasse en werd een vervolgcursus ingericht waaronder men vier leraren dezer school telt. Voor deze cursussen zoekt men correspondenten. Adres: „La unua klaso", Yhteiskoulu, Somero, Finland.

SINGAPORE EN OOSTHUIZEN.

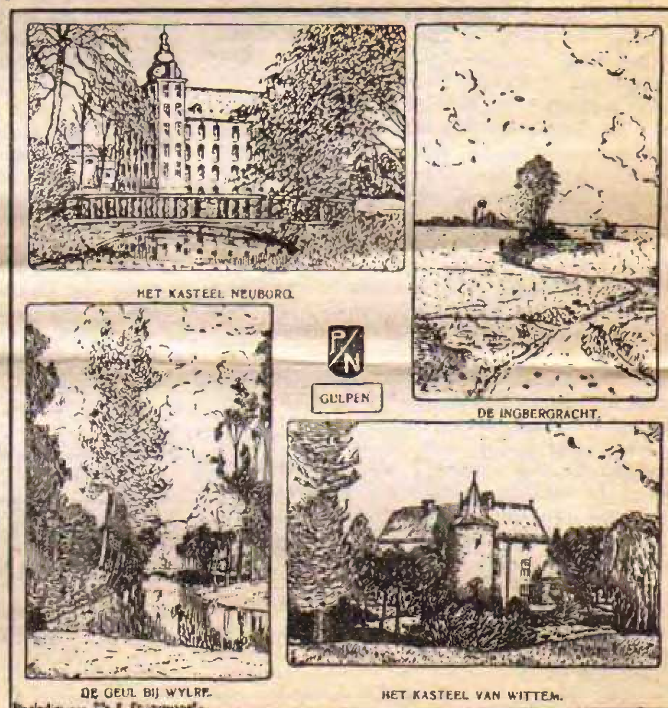
In de Hou Chio openbare school in Singapore wordt Esperanto onderwezen, lezen we in de laatste „The British Esperantist". Dit is in een stad waar toch zeker wel het Engels de boventoon voert. Maar daar heeft Oosthuizen, een onzer Noord-Hollandse dorpen, niet mee van doen. Doch nu is daar ook een Esperanto-cursus met 21 deelnemers en bovendien wordt Esperanto onderwezen in de 2 hoogste klassen der lagere school. Bravo, Oosthuizers. Binnenkort hebben de leerlingen Uwer school contact met Singapore.

PRI NIA ASOCIA KONGRESO SCIIGOJ DE LA O.K.K

★

Zuid Limburg waar ons 28ste Congres plaats vindt te midden der mijnwerkers.

★

En diversaj sekcioj oni ŝparas por la vizito al nia Kongreso je Pasko '47 en Heerlen. Bonega ideo, ĉar Heerlen troviĝas en fora angulo de nia lando kaj vizito al la Kongreso postulas pli grandan elspezon ol laborista salajro permesas. Do ŝparu, ankaŭ se via sekcio ne organizis tiun aferon. Ĉar vi nepre vizitu Heerlen.
Jam anoncis sin kelkaj vizitontoj. Multaj hoteloj ne troviĝas en Heerlen kaj tial ni klopodos trovi lokon por la kongresanoj en privataj domoj, ĉe laboristoj, kiuj simpatias kun nia movado. Ankaŭ komunan tranoktejon ni serĉas en lernejo aŭ alia konstruaĵo. Vi jam nun decidu viziti nian Kongreson. Ĝi estu mejloŝtono en la historio de nia Asocio kaj bela memoro por la kongresanoj. La O.K.K.

Sekr.: Maastrichterlaan 39, Waubach.

SUD-LIMBURGO

la regiono, kie ni kongresos je Pasko 1947.

Ni esperantistoj lernis nian lingvon ne por nur uzi ĝin en interparoladoj kun samlandanoj Por tio sufiĉas la nacia lingvo. Sed ni deziras uzi Esperanton en niaj interrilatoj kun eksterlandanoj. Kaj ĉiu esperantisto do sopiras fari vojaĝojn al aliaj landoj, vidi aliajn popolojn, pristudi aliajn morojn. Sed la milito bedaŭrinde plifortigis la limojn kaj pli ol iam antaŭe tiuj interpopolaj baroj nun malebligas plenumon de niaj sopiroj. Tial vi nepre vizitu nian kongreson en Limburgo, kaj vi sentos vin en tute fremda lando, en stranga kvazaŭ ne-nederlanda regiono. Tute alian karakteron la regiono tie havas ol en aliaj partoj de Nederlando. Ĉu vi troviĝas en soleca valo, ŝajne malproksime de la homoj aŭ sur la pinto de monteto de kie vasta panoramo montras sin al vi, ĉiam la ne-nederlanda karaktero de la pejzaĝo trafas vin. La farmejoj, kiuj neregule estas dismetitaj havas apartan karakteron, malnovan stilon. Multaj malnovaj fortikaj kaj aliaj konstrŭajoj el pasintaj jarcentoj pensigas vin pri estintaj tempoj kaj okazintajoj. Kaj tuj apud ili la amerike rapide kreskintaj min-urboj kaj la kiel nigraj skeletoj leviĝantaj ŝaktturoj — alia Limburga apartaĵo. Eĉ la homoj ĉi tie estas aliaj ol en la kalvinista Nordo. Ili estas malpli severaj, pli gajaj, havas pli valonan, do eksterlandan karakteron.

Kamaradojn, kiuj jam vizitis Limburgon, ni ne bezonas instigi viziti nian kongreson. Kaj kiuj ankoraŭ ne vizitis tiun malplej-nederlandan provincon, tiuj uzu la okazon viziti ĝin. Ili sendube diros: „Bedaŭrinde la kongreso ne lasis al ni sufiĉe da tempo rigardi la regionon. Sed tial ni baldaŭ revenos!" J.S.

LA INSULO TEKSEL

En majo, kiam abunda floraro ornamas kampojn kaj dunojn, kaj multe da birdoj kantas kaj produktas siajn ovojn, mi estis gasto en karakterize teksela farmdomo kvadrata konstruajo kun piramida tegmento, kiu situas en la poldero La Nordo, proksime al la malnova vilaĝo Oosterend. Neforgeseblajn tagojn mi travivis sur la bela insulo, famkonata, ankaŭ en la eksterlando, pro ĝia naturbeleco, ĝia ŝafaro, kaj pro ĝiaj multaj specoj de birdoj. Ĉiutage mi vagadis tra la vasta kamparo, la dunaro, laŭ la marbordo kaj la ŝlimejoj, kaj ĉie estis la granda nombro da birdoj, kiu frapis la okulojn. Preskaŭ sur ĉiu kampo oni tiam povas trovi nestojn kaj ovojn, sekve per iom da atento kaj pacienco povas observi sufiĉe da kovantaj birdoj.

La ŝipveturo per la komforta „Dokter Wagemaker" estis bonvena alterno post la vagonara vojaĝo tra la iom monotona, ebena pejzaĝo inter Alkmaar kaj Den Helder. Baldaŭ mi rekonis la ĉarman, blankan preĝejon de Den Hoorn, la alta Monto, kaj pli kaj pli proksimiĝis Oude Schild, la haveno de Teksel. Post la albordiĝo surmetinte mian dorsosakon, mi ekpromenis laŭlonge de la mardigo, kiu ŝirmas la insulon kontraŭ la Waddenzee. Jam tuj kelke da detruitaj konstruaĵoj kaj multe da bunkeroj rememorigis la militon, kiu domaĝis ankaŭ Teksel, sed la vojo, serpentumanta malsupre de la digo, baldaŭ aspektis tute alia, kiam mi estis ĉirkaŭata nur de la ridanta, suna pejzaĝo, super kiu etendiĝis la blua ĉielo kun blankaj nuboj, naĝantaj sudokcidenten. Ĉie, kien mi rigardis, ŝafoj, ŝafoj kun ŝafidoj, ĉie, kien mi direktis mian binoklon, ĝi proksimigis kovantajn mevojn, limosojn, kaj aliajn birdojn. En la sunbrila aero multe da alaŭdoj fluggrimpante kantadis, vaneloj kapriolis, mevoj flugpendis, kaj hirundoj montris sian rapidan flugilludon.

Ĉe lageto flugsaltis graciaj ŝternoj en la akvon por kapti fiŝetojn, ruĝkruraj totanoj serĉis nutraĵon laŭ la bordo, kaj en malprofundaĵo vadis kelkaj elegantaj avocetoj. La teraj apartigajoj inter la kampoj, tekselanoj nomas ilin „tunen", kiuj konsistas el tavoloj la herbtranĉaĵoj, estis preskaŭ tute ruĝetbluaj pro floranta armerio, kaj ili bele nomiĝas la tekselaj ŝafejoj. Tiuj „tunen" plej multe troviĝas sur la diluvia parto de Teksel, do precipe inter Den Burg kaj Oosterend. Kompreneble mi estis tre scivola kiel mi revidos la naturmonumentojn, speciale la birdkovejojn. Ĉu ili multe malprosperis pro la milito? La nuna situacio superis la atendon. Certe, la pasintaj jaroj postlasis siajn signojn, sed ĝenerale la naturmonumentoj preskaŭ ĉiuj konservis sian karakteron. Precipe Slufter kaj Muy, kiel antaŭe, imponis pro ilia harmonias al la malnovaj „boeten" kiel sovaĝa beleco.

Vizito al birdbovejo estas travivaĵo, kiun oni ne baldaŭ forgesos. Iutage mi sidis sur la mardigo laŭ la poldero Eendracht. En la poldero, proksime al la digo, ni povis observi proksimume 20 kovantajn avocitojn, blanknigraj, longkruraj birdoj kun longaj, kurbaj bekoj, la famo de Teksel.

La ŝlimejo antaŭ mi estis blanka pro miloj da ŝternoj, kiuj kovas tie. Ankaŭ Jan P. Strijbos, la konata naturkompetentulo, samtempe ĉeestis, kaj kiam li translokiĝis sian observan tendon, tuj blanka nubo de kriantaj ŝternoj ĉirkaŭsvarmis nin. Laŭ la birdgardisto tie antaŭ la milito troviĝis 30.000 nestoj. Dum la milito, kiam germanaj soldatoj multe detruis, oni foje nombris nur 400 nestojn, sed ĉi jare la nombro da kovantaj ŝternoj estas proksimume 6000.

Ofte mi iris al Waalenburg por rigardi la virmaĉetojn, kiuj en tiu naturmonumento kutimas ŝajne interbatali, sed mi ne sukcesis, ĉar la batalemoj birdoj, paradantaj per diverskoloraj plumkolumoj, ne vidiĝis sin. Entute mi renkontis nur unu ekzempleron, kaj tio ne estas sufiĉa por atendi interbatalon. Tamen des pli da aliaj birdoj mi povis observi; i.a. multe da kovantaj limosoj, totanoj, vaneloj, anasoj kaj precipe hematopoj. De tempo al tempo aperis ankaŭ neĝblankaj plataleoj, blankaj, brunmakulaj tadornoj, longbekaj numenioj, kaj foje mi vidis pli maloftan aperaĵon, la purperardeon.

Waalenburg, De Muy, Dijkmanshuizen, De Krim, kaj aliaj naturmonumentoj estas veraj birdparadizoj. Mi ankoraŭ multe povus rakonti pri miaj interparoladoj kun la birdgardistoj, pri naturŝirmado, pri la tiea floraro, k.t.p. sed mi eble jam sufiĉe petis vian atenton pri birdoj.

Antaŭ kelke da tempo aperis nederlandlingve interesa libreto: „Tragedio sur Teksel", kiu detale pritraktas la batalon inter Rusoj kaj Germanoj. Tragedie estas, ke tiu batalo ekfuriozis kelke da semajnoj antaŭ la liberiĝo de Nederlando, kaj postulis tiom da viktimoj inter la insulanoj. Laŭ la nomita verkaĵo krom proksimume 565 Rusoj kaj 800 Germanoj ankaŭ 117 Tekselanoj perdis la vivon. Dum miaj ekskursoj mi vidis multe da ruinoj de farmoj kaj aliaj konstruaĵoj, kiel la Eyerlandse Huis kaj la preĝejo de De Waal.

La lumturo de Eyerland estas tre difektita kaj en la ĉefvilaĝo Den Burg pro bombardado multe detruiĝis aŭ difektiĝis. Kelke da grenadoj eksplodis en la mezepoka preĝejo, sed la turo ne estas trafita. Mi surgrimpis ĝin, kaj ne bedaŭris tion, ĉar malsupre etendiĝis belega panoramo. La tutan insulon mi povis transvidi.

Knabino, kiu transdonis la preĝejan ŝlosilon, alparolis min en Esperanto, kaj plurfoje mi renkontis iun, kiu portis la verdan stelon. Sur Teksel estas relative multaj esperantistoj. Kaj ili estas tre aktivaj. Antaŭ la milito tie troviĝis bela Esperanto-monumento.

Ĉi foje mi vane serĉis ĝin, ĉar la Germanoj detruis la konstruaĵon. Tamen la tekselaj esperantistoj povis kaŝi la ventmontrilon kun la verda stelo kaj la bildon de Zamenhof, kaj oni intencas baldaŭ rekonstrui la monumenton. La fondinto, sinjoro Duinker, iĝis viktimo de Germana venĝo; ili mortpafis lin en aprilo de 1945a.

Sed Esperanto releviĝis, ankaŭ sur Teksel!

Naturamiko.

DE INTERNATIONALE CONFERENTIE VAN FEDERALISTEN.

In deze conferentie welke plaats vond van 14— 16 Oct. '46 in Luxemburg en waaraan meer dan 100 vertegenwoordigers uit 14 landen deelnamen, waren de beide toegelaten congrestalen het Engels en het Frans. Een Zweedse gedelegeerde sprak geen van beide en hem zal wel veel, zo niet alles zijn ontgaan. De vertalingen waren zeer slecht, zodat men besloot in de volgende zitting slechts tot voorzitter te kiezen hen, die beide talen beheersten, lezen we in „La Praktiko".

En dat in een conferentie welke ten doel had te ijveren voor een wereldfederatie en een wereldparlement!

„La Praktiko" alvokas sendi al la „World Government House, 31 East 74th Street, New York 21. N.Y., Usono, simpatiesprimon, kun peto ke tiu Federacio uzu Esperanton en ĝiaj internaciaj rilatoj.

ESPERANTO IN DE SCHOOL.

In Purmerend werd in het leerplan van de openbare lagere school D, het onderwijs in Esperanto opgenomen, voor de 7e en 8e klas.

MENCIINDAJ DATOJ PRI F.L.E.

La 9an de februaro okazis nia unua postmilita Esperanto-elsendo de la radio stacio „Hilversum", farita de nia tro frue mortinta prezidinto, k-do Veen. En la senco de la tempo li parolis pri „Esperanto je la servo de la Pacideo".

De la 20a ĝis 22a de aprilo okazis nia Alkmara Kongreso, kiun ni neniam plu forgesos pro ĝia internacia karaktero; dum ĉi tiu okazo multaj el nia anaro povis persone restarigi la kontakton kun la eksterlando pro ĉeesto de gek-doj De Cock, Rossell, Piron, Hansen, Brown kaj Rosenbloom.

La 27an de aprilo debutis „La Verda Kabareto" en Amsterdamo laŭ iniciato de k-do Kruit kaj sub gvidado de k-do De Bruyn.

La 6a de aŭgusto fariĝis nigra paĝo en la historia libro de nia movado pro la morto de nia fervora aktivulo, la tiutempa asocia prezidanto, k-do A. Veen. Memore al li ni decidu, ankaŭ en la venonta jaro, doni ĉiujn niajn fortojn al la asocio kaj movado, kiun li tiom da jaroj servis.

La 7a de septembro alportis novan venkon de la Esperantistaro en Nederlando pro la Propaganda Kongreso en Utrecht, kie la diverstendencaj esperanto-organizoj harmonie kunlaboris. I.a. la franca profesoro Waringhien prelegis, dum multaj eminentuloj ekster la movado atente aŭskultis lin.

La 14an de septembro fondiĝis nia junularmovado. Ĉar la junularo formos la estontecon, de kiu ni tiom multe atendas, ni ne hezitis mencii ĉi ĝravan paŝon. D.K.

OVERHEERSING VAN HET ENGELS IN ZUID-AFRIKA.

Wij hebben al eens eerder gewezen op de tegenzin in Zuid-Afrika, om het Engels een eerste rol te laten spelen.

Zulk een uiting treft ons thans in het in Johannesburg verschijnende orgaan „Libera Tribuno" (De Vrije Tribune). Er zijn hier — aldus de schrijver in de Vrije Tribune, naar aanleiding van opmerkingen van een mijnheer Andrews — mensen die over thuis spreken en doelen dan op Engeland, dat ze zelfs nooit zagen, die de Union Jack, de Britse Vlag, van hun huis laten wapperen, hun huizen „London Villa" etc. dopen, en Engelse onderwijzers over laten komen, die Engels fabrikaat wensen en hetgeen in Zuid-Afrika wordt vervaardigd boycotten. Weet de heer Andrews, vervolgt De Vrije Tribune, dat er hier mensen zijn, die eisen, dat de Engelse taal de voornaamste zij in Zuid-Afrika, ja zelfs de enige taal? Zij dienen te weten, dat slechts de invoering van een neutrale hulptaal politieke vrede kan brengen onder de vele Zuid-Afrikaanse taalgroepen.

Tot zo ver de „Libera Tribuno", welk blad ook overigens veel lezenswaardigs biedt, thans geheel in het Esperanto, daar het niet meer als voorheen het Engels gebruikt.

RADIO ELSENDOJ.

La nederlanda radio-unuiĝo V.A.R.A. elsendas regule lekciojn pri kaj en Esperanto je la unua sabato de ĉiu monato. Ili okazas inter la 16a kaj 17a horo laŭ la meze eŭropa tempo. La ondolongo de la stacio estas 415 m. en la unua kaj tria kvaronjaroj kaj 301 m. en la dua kaj kvara kvaronjaroj. V.A.R.A. prizorgos la programon en kunlaboro kun nia Asocio de Laboristaj Esperantistoj F.L.E.

Ni urĝe petas al tiuj, kiuj aŭskultas la programojn, subteni nin per sendo de simpatiesprimo al V.A.R.A., postbus 175, Hilversum. Speciale la eksterlandanoj bonvolu oferi la elspezon por afranko, per sendo de poŝtkarto aŭ letero al supre nomita unuiĝo. Se multaj sendos, tio faciligos al ni la klopodojn akiri pli da tempo por la dissendo de Esperanto-programoj.

Hungarlanda esperanto kongreso en Oroshaza

La 18—20an de aŭg. aranĝis en Orosháza la du Societoj — HESL kaj HES — la unuan Kongreson post la liberiĝo de Hungarujo. Partoprenis la Kongreson 148 personoj el 23 lokoj. Dum la Kongreso estis starigita porokaza poŝtoficejo kaj ĝi uzis specialan kongresstampilon kun surskribo: XVI-a Landa kaj I-a Fervojista Esperanto Kongreso en Orosháza 19—20 aŭg. 1946.
Okaze de la Kongreso en la domo de la Fakorganizoj estis prezentita ekspozicio kun tre interesa materialo. La ekspozicion rigardis ĉ. 1000—1500 personoj. Je la fino le la Kongreso, la 20an de aŭg. vespere la amatora trupo de Fervojistoj en Orosháza aranĝis liberaeran prezentadon kun tre bona sukceso. La prezentadon vizitis granda amaso, neniam ankoraŭ okazinta en Oroháza. La prezentadon sekvis balo ĝis mateno kun same bona sukceso. La bonan sukceson ni povas danki al la Tramistoj, kiuj ebligis — laŭ nia peto — ke ni ricevu apartan aŭtobuson por la Kongreso tute senpage.
Dimanĉe antaŭtagmeze la partoprenantoj de la Kongreso partoprenis la „festenon de la pano" aranĝita de la Komunista Partio. K-do Zsámboky faris salutparoladon.
La 19an de aŭg. je la 10a horo, k-do *Soos* malfermis la unuan laborkunsidon. Laŭ lia propono estis elektitaj kunprezidantoj: Sigismundo Tiborc, Ludoviko Kökény, Emeriko Bazsó, Antonio Kiss, Adalberto Bleier.
K-do *S. Tiborc* salutis la Kongreson kaj skizis la programon de la Kongreso.
Julio Baghy faris referaton pri la unuecigo de la movado en Hungarujo kaj skizis kunlaboron inter la esperantistoj en la Danuba Valo.
Adalberto Bleier faris raporton pri la laboroj de la Societoj ek de la liberiĝo de Hungarujo kaj kiel rezulton montris la nepran neceson de unueca organizo por ĉiu esperantisto en Hungarujo.
Post tagmanĝpaŭzo la laborkunsido estis daŭrigata ankaŭ posttagmeze kaj kiel rezultoj de la Kongreso estis akceptitaj la jenaj

REZOLUCIOJ:

La XVI-a Hungarlanda Esperanto Kongreso aranĝita de Hungaria Esperantista Societo Laborista kaj Hungara Esperanto Societo en Orosháza inter la 18—20a de aŭgusto, kun ĝojo kaj kontento akceptas la informon, ke la du Societoj traktas pri la kunfandiĝo de ambaŭ Societoj, respektive pri la kreo de unu sola Esperanto Asocio en Hungarujo.
La Kongreso opinias ĝusta kaj necesa, ke tiuj traktadoj plu daŭru kaj la traktadoj sukcese finiĝu. La Kongreso esprimas sian opinion, ke nur per la koncentriĝo de ĉiuj fortoj estas solveblaj la gravaj problemoj, kiuj atendas en Hungarujo la esperantistojn.
La Kongreso alvokas ĉiun hungaran esperantiston, helpi en la klopodoj por la unuecigo de la hungara esperanto-movado, per tio certigante por la esperanto-movado tiun lokon inter la Sociaj Movadoj, kiun ĝi pro ĝia graveco merite devos okupi.

La XVI-a Hungarlanda Esperanto Kongreso opinias necesa kaj por la plej proksima estonto efektivigenda la instruon de la lingvo Esperanto en la lernejo.
La Kongreso petas la ministerion:
a. la Ministro dekretu, ke la lingvo Esperanto apartenas al la libere elekteblaj lernobjektoj kaj ke ĝi estas egalrajta al kiu ajn fremda lingvo;
b. per anonco de konkurso zorgu pri la kompilo de taŭga lernolibro;
c. aranĝu Esperanto-kursojn por edukistoj kaj zorgu pri la likvido de la problemo pri la kapablo.
La XVI-a Hungarlanda Esperanto Kongreso esprimas sian deziron, ke konforme al la multaj petoj direktitaj al la Esperanto Asocioj en Hungarujo kaj direktitaj al la Hungara Radio mem, la Hungara Radio viciĝu en sian programon la dissendon de informoj en Esperanto kaj faru Radio-kurson por la instruo de Esperanto.

La XVI-a Hungarlanda Esperanto Kongreso alvokas la atenton de la Komercaj Institutoj, Komerca ĉambro, Komerca Akademio kaj ĉiuj firmaoj pri la uzo de la lingvo Esperanto sur la Internaciaj Komercaj rilatoj.

La XVI-a Hungarlanda Esperanto Kongreso esprimas sian ĝojon kaj kontenton pri la informo, ke la organizoj, Internacia Esperanto Ligo kaj Universala Esperanto Asocio, faras traktadojn por la unuiĝo de la Mondorganizoj.

La duan tagon de la Kongreso,
K-do Soos, salutas la senditojn de la diversaj partioj kaj societoj. Faras salutparoladojn la delegitoj de Hugara Komunista Partio, Social-demokrata Partio, Nacia Kamparana Partio, la poreduka ministeria distrikto de Orosháza, la Hungara Soldata Taĉmento de Orosháza, la Hungara Fervojista Sindikato. Poste sekvas salutparoladoj de diversaj lokaj E. grupoj.
(El: Hungara Esp-isto)

LA HUNGARA RADIO

malgraŭ ĉiuj niaj ĝisnunaj klopodoj, ankoraŭ ne intencas enkonduki Esperanton en la programon de la radio. Laŭdire oni en eksterlando ne povas bone aŭdi la dissendon de Budapest pro ĝia malgranda forto. Pro tio ni tre petas niajn eksterlandajn amikojn, bonvolu skribi al la hungara radio, menciante, ke vi bone povas ĝin aŭskulti dum la vesperaj horoj. Ni petas aparte la samideanojn en la ĉirkaŭaj landoj, ke ili skribu kaj menciu kiom grave estas, ke ili ankaŭ trovu jam per Esperanto la kontakton kun Hungario.
Skribu al la adreso de Hungaria Esperantista Societo Laborista, Budapest, Fiume-i str. 4 aŭ rekte al la adreso de la radio: Hungara Radio, Budapest VIII, Sándor-str. 7.

PARLAMENTO

En la hungara parlamento nun funkcias tri Esperanto-kursoj, unu el ili estas progresanta kurso.
Stefano Csurgaj, parlamenta deputito, vic-prezidanto de HES, laboras energie por Esperanto. Li sukcesis vojaĝi komence de septembro al la Nederlanda Esperanto-Kongreso en Utrecht. En Nederlando li traktadis inter aliaj kun Esperanto-amikoj kaj politikistoj. S-ano Csurgai estas la unua hungaro, kiu post la militfino, kiel Esperantisto vojaĝis al eksterlando kaj gravega cirkonstanco estas, ke lia vojaĝo okazis pere de registara subteno.

AL LA SVEDAJ GEESPERANTISTOJ.

En la nomo de la Nederlandaj Geesperantistoj ni tre dankas ĉiujn gekunlaborantojn, kiuj, pere de la Sveda-Holanda Helpkomitato en Göteborg sendis vestojn al Nederlando en la komenco de la jaro 1946a.
Entute ni ricevis pli ol 2000 kg. da vestoj kaj el ĉiuj partoj de nia lando ni ricevis leterojn, ke oni estis tre ĝoja. Ĉiu promesis rekte sendi dankleteron al la donacinto.
Aparte ni certe devas danki la komitatanojn en Göteborg, al kiuj ni sendis Delftan kahelon kiel memorajon. Estis la sekvontaj geamikoj: La geedzoj *Adamson* kaj filino *Inga Maj*, la prezidanto kaj sekretariino, k-do *Andersson* la kasisto de la komitato, s-rino *Titti Rosell*, kiu gvidis rondeton por kudri vestojn por novnaskitaj infanoj. Plue ni aparte volas danki k-don *Gunnar Spant*, amerikan ŝipanon, kiu estis en Svedio kaj tie aŭdis pri la helpagado. Tuj kiam li revenis hejme, li ankaŭ preparis paketon kaj sendis ĝin al Amsterdamo. Fine k-do *Mooi*, direktisto sur nederlanda ŝipo, multe plifaciligis la sendadon.
Estis vere internacia helpagado.
A. M. Mes—Goossen, R'dam.
B. Bultemyer, A'dam.

ESPERANTO EN LA PRAKTIKO.

Por pruvi, ke Esperanto estas tre valora kaj utila en la praktiko, ankaŭ kiam temas pri la gazetaro, ni starigis danan-esperantan gazetaro-oficejon. Ni serĉas artikolojn el ĉiuj landoj (pri ekonomio, komerco, scienco, arto, politiko, kulturo, junularo, turismo ktp.), aktualajn raportojn (pri elektado, gravaj festajoj, kongresoj, naturkatastrofoj ktp.), priskribojn (pri regionoj, urboj, naturo, moroj k.s.), biografiojn de konataj homoj, tradukitajn aŭ originalajn literaturajojn (noveloj, poemoj, humorajoj k.s.). Ni prizorgas la tradukadon el Esperanto kaj sendas la manuskriptojn al ĉiutagaj gazetoj, fakaj ĵurnaloj aŭ semajnaj revuoj. Ni ankaŭ bezonas fotografajojn el ĉiu mondparto.
Ĵurnalistoj, verkistoj kaj aliaj Esperantistoj, kiuj volas liveri materialon, bonvolu skribi al ni kaj ni donas al vi ĉiujn informojn.
Adreso: Redaktoro Rich. G. Nielsen, Herlufmagle, Sjælland, Danlando.

KONKURSO.

Bonvolu partopreni nian konkurson!
Via Tasko: skribu al nia radiostacio:
1. Kion vi opinias pri Ĉeĥoslovakio?
2. Kio vin interesas el la nova vivo en la Ĉeĥoslovaka respubiko?
Interesajn leterojn ni publikigos en ĉeĥa gazetaro. Ĉiu samideano, kies letero estos publikigita ricevos ekzempleron de la gazeto kun sia artikolo kaj Esperantan libron. Sed ni petas, skribu tute sincere!
La respondoj ne devas esti longaj. Sufiĉas kelke da koncizaj, sinceraj frazoj. Pruvu tiamaniere praktikan uzeblecon de Esperanto!
Ni jam antaŭe al vi dankas kaj esperas baldaŭ ricevi vian ŝatatan leteron aŭ poŝtkarton.
Sciigojn pri aŭdebleco de nia radiostacio kaj respondojn je nia konkurso bonvolu sendi al la adreso: Radiostacio Ostrava, Ĉeĥoslovakio.

INSTRUISTOJ ATENTU!

La franca progresema edukmovado „Presarto en lernejo" havas Korespond-Servon, kiu celas praktikigi Esperanton al infanoj, eĉ se ili ankoraŭ ne konas la lingvon. Ĝi planis simplan metodon kiu postulas malmulte da peno. El via kunlaborado, povas rezulti multe por nia lingvo. Nepre petu informojn al: Lentaigne, Balaruc-les-Bains (Hérault) Francio.

KORESPONDADO KUN GERMANOJ.

Mi dankas pro la amasa respondo al mia alvoko en L.E. de Okt. '46. Ili ĝojigis la multnombrajn germanajn esperantistojn, kiuj post tiom da silento, sopiris al nova mondkontakto. Mi transdonis ĉiujn leterojn. Baldaŭ venos rekta respondo ĉar nun tio estas permesata. Vi estu iom paciencaj. Klodja.

PRI PIONIRO.

Kun emocio mi legis „Laborista Esperantisto" la varmajn simpatiajn vortojn, dediĉitajn al mia 40-jara Esperantista jubileo. Efektive la dato 17 Oktobro 1906, kiam aperis mia unua propaganda artikolo en la tiama „Volksdagblad", estas la komenco de mia Esperanto-propagando.
Kvankam mi jam dum longa tempo ne plu portopreņas aktive en la organizado kaj movado — miloj da pli junaj fortoj, feliĉe, sekvis kaj daŭrigis — mi preterlasas nenian okazon pledi por Esperanto. Mi tion faras speciale en mia internacia kontakto sur ekumena [1]) tereno.
Antaŭ ol mi festos mian 50-jaran jubileon (almenaŭ mi esperas ĝisvivi ĝin!) mi esperas, ke la en la N.G.K.E. kunigitaj kvar landaj societoj, efektivigos du gravajn al mi karajn planojn: 1e starigo de monumento sur la tombo de nia Nederlanda pioniro Dreves Uitterdijk (honorŝuldo, geamikoj!); 2e Kreo de nacia Esperanto-centro (muzeo k.t.p.).
Via malnova J. L. Bruijn.

[1]) Ekumena = rilatante al la eklezioj de la mondo entute.

⋆ VAN OVERAL ⋆

Officiële steun in Bulgarije

De Esperantobeweging in Bulgarije breidt zich uit. Vorig jaar telde men daar 30 afdelingen. Thans 56. In 272 plaatsen wonen algemene leden, nog niet voldoende om een afdeling op te richten. Het aantal leden bedraagt thans 1072. In Sofia alleen reeds 250. Het Ministerie van Voorlichting geeft een susidie aan het esperanto-orgaan „Internacia Kulturo" van 100.000 leva's en 4 maanden kosteloze levering van papier, benevens gratis bruikleen van cliché's.

De Bulgaarse regering weet dus de internationale voorlichting door Esperanto te waarderen. De regering gaf eveneens een subsidie van 100.000 leva's ter dekking van de kosten van het Bulgaarse Esperanto-congres.

Het Nationale Comité van Bulgaarse Coöperaties steunde met 50.000 leva's. De Vakvereniging van spoorwegpersoneel en zeelieden, evenals die van het P.T.T.-personeel elk met 30.000 leva's voor de verzorging van de uitgave van een „Interligilo" voor genoemde groepen.

Radio Sofia verdubbelde de Esp.uitzendingen en betaalt thans de radiosprekers. Ook Varna zendt Esp. uit. Aangezien de drukkosten in Bulgarije te hoog werden nam de Bulg. Esp. Asocio deel in de stichting van een eigen drukkerij. Ter vergelijking der betekenis van voormelde subsidies t.o.v. de inlandse waarde van de Leva, diene dat men in de stichting dezer drukkerij 400.000 leva's bijdroeg, een abonnement op „Int. Kultura" voor 16 nummers van 16 pag. 500 leva kost en voor de stichting van een fonds men bijdragen vermeld ziet van 50 en 100 leva.

BUENOS AIRES.

Voor de laatste cursussen werden meer dan 100 deelnemers ingeschreven en voor de schriftelijke cursus 90.

ROEMENIE.

De Esperantobeweging leeft weer op en thans verscheen haar orgaan gedrukt n.l. Informa Bulteno, adres: Str. Atena No. 1, Casuta Postala No. 9, Bukureŝti, Rumanio.

In Oradea Mare leidde de onderburgemeester o.m. een cursus in het stadhuis. In deze plaats vindt men een L.L. Zamenhofstraat en een Esperantostraat.

In Arad cursussen voor de soc.dem. partij, de vakbeweging, de Handelskamer en het Industriële Lyceum, met steun van den directeur van het Lyceum en 2 professoren, alle drie nieuwe esperantisten.

In Brasov cursussen met 40 deelnemers grotendeels intellectuelen: professoren, ambtenaren etc.

Uit verschillende andere plaatsen meldt men grote activiteit. Een arbeiders-esp.groep (Lab. Esp. Grupo G.E.M.) heeft haar adres in Bukarest; Str. Calomfirescu No. 8 (Camera de Munca).

OPINIO DE DRO ZAMENHOF

pri la uzado de Esperanto en naciaj kunvenoj. Ĉe la solena malfermo de la Prepara konferenco de Ruslandaj Esperantistoj en St. Petersburg en 1910 faris D-ro Zamenhof jenan paroladon:

Estimataj sinjorinoj kaj sinjoroj! — Vi eble miros, ke mi parolas al vi ne ruse, sed esperante; vi eble diros, ke ĉar ni nun havas kongreson de samregnanoj kaj ĉiuj, aŭ almenaŭ preskaŭ ĉiuj partoprenantoj komprenas tre bone la saman lingvon, estas multe pli nature paroli al ili en tiu lingvo. Ekzistas tamen gravaj kaŭzoj, pro kiuj mi elektis por mia parolado tiun lingvon, por kiu ni batalas kaj por kiu ni kunvenis.

Niaj kongresoj, ne sole la universalaj, sed ankaŭ la naciaj, havas antaŭ ĉio signifon instruan kaj edukan. Esperantistoj, disjetitaj en diversaj urboj kaj urbetoj, kunvenas en pli aŭ malpli granda amaso, por aŭdi nian lingvon, por kontroli, ĉu ili ĝuste ellernis la lingvon, ĉu ili bone ĝin komprenas, por kompari sian propran manieron de parolado kun la parolmaniero de pli spertaj esperantistoj. Kiam ili poste revenas hejmen, ili ne sole mem parolas pli pure, sed ili alportas modelon de bona parolado al tiuj, kiuj restis hejme. Tiamaniere la kongresoj reguligas la uzadon de la lingvo, kaj dank' al niaj kongresoj jam nun oni parolas Esperanton perfekte egale, ne sole en la plej malproksimaj de ĉiu aparta regno, sed en ĉiuj plej malsamaj lokoj de la tuta tera globo. Jam nun, kiam oni aŭdas bonan kaj spertan esperantan oratoron, oni neniel povas diveni, al kiu nacio aŭ lando li apartenas. La plena aŭtonomia vivo de nia lingvo, kun ĝia absolute propra, ne pruntita kaj ne imitita spirito, ĉiam pli kaj pli fortikiĝas tiamaniere, kvazaŭ ĉiuj esperantistoj de la mondo loĝus kune sur unu malgranda peco da tero.

Ne malpli grava estas la eduka signifo de la esperantistaj kongresoj. Izolitaj esperantistoj, kiuj neniam havis la eblon praktike apliki tion kion ili lernis, ofte dubas, ĉu efektive per Esperanto oni povas tute bone interkompreniĝi. Eĉ interne de la esperantistaj grupoj oni ofte ne kuraĝas paroli esperante, oni balbutas, oni preferas paroli en sia nacia lingvo, kaj proporcie al la nekuraĝeco de la parolado aperos ankaŭ nekuraĝeco de propagando, ĉar la esperantistoj-balbutantoj malgraŭvole ne povas liberigi sin de la timo, ke eble tamen Esperanto estas afero pli teoria, ol praktika. Sed kiam la balbutanto venas al kongreso, kie li havas la eblon aŭdi bonajn kaj spertajn esperantistajn oratorojn, kiam li per siaj propraj oreloj kaj okuloj konvinkiĝas, kiel bele kaj flue oni povus paroli en Esperanto, li entuziasmiĝas, li vidas, ke li laboras por io viva kaj vivoplena, li revenas hejmen kun nova kuraĝo kaj energio. Niaj kongresoj, ne sole la universalaj, sed ankaŭ la lokaj, tiamaniere edukas konvinkitajn, sekve entuziasmajn batalantojn por nia afero.

Tio estas la ĉefaj motivoj, pro kiuj ni en ciuj niaj kongresoj, ne sole en la niversalaj, sed ankaŭ en la naciaj kaj regionaj, nepre devas paroli ne sole pri Esperanto, sed ankaŭ per *Esperanto.*

*

Sekve de nia art. „SAT en de nationale talen" en L. E. de Dec. '46 atentigis nin k-do J. Bout, el Rotterdam, pri ĉi supra parto el parolado de Zamenhof, kiun oni trovas en la „Originala Verkaro" sur paĝo 401.

KONSILO AL KURSGVIDANTOJ.

Ĉiujare granda nombro da kursanoj perdiĝas. Se tio signifus perdon nur de la koncernaj ĉesantoj, la malutilo estus nur relativa. Ankaŭ tiukaze la problemo postulas nian plenan atenton. Sed la afero estas pli danĝera, ĉar tiuj ĉesintoj formas aron de malpropagandantoj. Mi ne volas diri, ke ili faras propagandon kontraŭ Esperanto: tio ne okazas. Sed la fakto mem de ilia ĉeso, de ilia Esperanto-gustinta neesperantismo, havas gravan influon ĉe la neesperantistoj. Tiu influo estas en la plej multaj okazoj malutila kaj la rezulto estas do, ke ni kulturas dum niaj kursoj elementojn malfavorajn al Esperanto.

Nepre necesas, ke ni ankoraŭ pli intense pristudu la problemon pri la gardo de niaj kursanoj. Por klare vidi la problemon necesas sin demandi „kial oni lernas Esperanton?" Kaj la respondo estas, ke la plejmulto ĝin lernas pro ĝia utilo. Nur malmultaj komencas kaj daŭrigas la studadon pro tio, ĉar Esperanto, jam estas ilia idealo (kaj certe ne ilia plej grava idealo). Same malmultaj estas tiuj, kiuj estas konvinkitaj, ke ilia socialisma idealo ne realiĝos sen la lernado kaj uzado de Esperanto. Kaj tre malgranda estas la nombro da tiuj, kiuj studas la lingvon, ĉar ili ŝatas la studadon mem de lingvoj; tiuj kelkaj personoj kompreneble ne ĉesas sian studion.

Se do oni ĝenerale lernas Esperanton pro ĝia utilo, la entuziasmo de la kursanoj malgrandiĝos dum la kurso, se ili ne vidas la eblojn utiligi la lingvon por siaj aspiroj. Tiu senentuziasmiĝo povas atingi tiel altan gradon, ke ili ne ŝatas daŭrigi. Evidentiĝas la peza respondeco de la kursgvidanto, kiu ne nur devas funde scipovi la lingvon kaj ĝin instrui laŭ ĝusta maniero (ĉar ankaŭ pro manko de bona instrumetodo perdiĝas pluraj kursanoj), sed kiu devas ankaŭ montri kaj havigi al siaj lernantoj la eblojn por utiligi Esperanton al iliaj diversaj aspiroj. Jen grava, sed malfacila tasko! Tamen ĝi estas necesa por ke malgrandiĝu la malsaniga influo de kursan-perdiĝo. Konklude, la kursgvidanto havas la devon daŭre serĉi por siaj kursanoj la ilojn, laŭ kiuj ili povas utiligi Esperanton por siaj diferencaj aspiroj. Preskaŭ ĉiu lernanto havas plurajn ŝatojn, el kiuj la gvidanto devas atenti pri kiel eble plej multaj. En niaj F.L.E.-kursoj sendube la plej forta aspiro estas ĝenerale la socialisma idealo. La instruanto bone priatentu tiun aspiron! Sed li devas ankaŭ trovi (por povi havigi al siaj lernantoj la praktikeblojn) la aliajn, malpli fortajn aspirojn de siaj lernantoj. La plej favora maniero estas la persona kontakto kun ĉiu sia kursano. Ne nur unu fojon en la komenco de la kurso, sed daŭre dum la tuta kurso (kaj eĉ post ĝi), ĉar la interesiĝoj, la vidpunktoj kaj la cirkonstancoj ĉe ĉiu lernanto estas subjekto de ŝanĝiĝo. Tial mi forte rekomendas al ĉiu kursgvidanto: okupu vin plejeble pri la diversspecaj aspiroj de viaj lernantoj, metante Esperanton je la servo de tiuj aspiroj, por ke jam dum la kurso Esperanto fariĝu por ili utila ilo, por la uzo kaj la realiĝo de iliaj ŝatoj kaj idealoj.

M. Leereveld.

RECENZO.

La Virineto en bluo kaj aliaj rakontoj, originale verkitaj de Mason Suttard. Eld. The Esperanto Publishing Company Ltd. Rickmansworth. Herts. Anglujo (Epoko-Serio).

Dek tri mallongaj rakontoj nepretendantaj esti alta literaturo. Agrabla distra legaĵo en flua, ne malfacila lingvaĵo.

Lingvaj makuletoj ne mankas, sed ili ne ŝtampas la verketon malbona. Pro tio mi mencias nur unu, la plej gravan (p. 35): Tuj kiam li vidas ilin, li *flirtas* la manon. p. 66: Per poŝtuko ŝi signis al li kaj li ridete reciproke *flirtis* la manon (= svingis).

Cetere leginda.

F.F.

MEDEDELINGEN BONDSBESTUUR

Voorstellen

voor ons bondscongres dienen vóór 1 Febr. in het bezit te zijn van den secretaris: Postbus 8002, A'damW.

Bestuursverkiezing.

Het bondsbestuur stelt zich herkiesbaar. Candidaten voor het bestuur dienen voor 1 Maart a.s. te worden opgegeven aan het secretariaat.
Ons bestuurslid k-do A. v. Haren, wordt door het bestuur aanbevolen als voorzitter voor onze bond. K-do Faulhaber, die tijdelijk het voorzitterschap waarneemt, blijft als ere-voorzitter en in zijn diverse functies geregeld contact met onze organisatie onderhouden.

Vacature F. de Vries.

K-do P. G. v. d. Plank werd door het district Amsterdam in ons bestuur gekozen ter voorziening in de vacature.

Nieuwe Afdelingen.

Een nieuwe afdeling is te Gorinchem opgericht; secr. k-dino Havenstroom-Bonarius, W. de Vries Robbéweg 53 en te Zutphen: secr. H.J.Kemperman, Dieserstraat 6.

Radio.

Op Zaterdag 4 Jan. a.s. 16.10—16.25 spreekt k-do W. Slotegraaf over: Hoe staat het met Esperanto in het buitenland? In Februari spreekt k-do A. v. Haren over ons Paascongres.

Contributie F.L.E.-Amikaro

moet worden overgemaakt aan den bondspenningmeester, Postgiro no. 331133 of per postwissel aan Postbus 8002, Amsterdam-W.

Statistiko.

K-do de Vries pretigis statistikon el la materialo kiun li ricevis kaŭze de niaj demandlistoj de julio 1946. Nur 54 sekcioj kaj 6 distriktoj resendis la demandlistojn. Ĉar 33 sekcioj kaj 4 distriktoj ne respondis, ni opinias la statistikon ne valora por publikigo. Kaŭzis tiun domaĝon supre menciitaj 33 sekcioj kaj 4 distriktoj. Ili kulpas pri perdo de tempo kaj energio de nia estraro kaj la bonvolaj sekcioj kaj distriktoj.

Informo de la Redaktoro.

Ni sukcesis atingi ĉe la presisto, ke L.E. ĉiam aperas akurate kaj sufiĉe frue, por esti en la komenco de ĉiu monato ĉe la membroj. Kondiĉo estas, ke la manuskriptoj estu antaŭ la 15a de la monato ĉe la presisto aŭ eĉ pli frue. Kio venas pli malfrue riskas esti ne-enpresata. Ja perdiĝas pluraj vesperoj de korektado, reviziado k.t.p., dum la presejo havas tro da laboroj. La ensendintoj de malklare skribitaj esp.-artikoletoj kaŭzas multajn korektojn, ĉar en la presejo ne plu estas esperantaj kompostistoj. Ofte venis tro malfrue sekcio-informoj, kiuj facile povus esti senditaj unu aŭ du semajnoj pli frue. Alsendo al la administrejo kaŭzas prokraston aŭ malfruiĝon, ĉar ĝi denove devas ekspedi la ajojn por L.E. al la redaktoro, plurfoje post plenumo de la mendoj aŭ petoj sur la sama folio. Cetere: ne skribu sur ambaŭ flankoj de la papero.

H.W.A.

GAZETARSERVO

Ankaŭ el la eksterlando ni ricevis eltondaĵojn el la jenaj gazetoj;

Ce Soir, Brussel; La Derniere Heure, Brussel, 2 ×; Het Handelsblad, Antwerpen 2 ×; La Gazette de Liege, Luik; Le Matin, Antwerpen; La Meuse, Luik; La Nation Belge, Brussel; De Nieuwe Gazet, Brussel; De Nieuwe Standaard, Antwerpen; Ons Volk, Brussel; De Roode Vaan, Brussel 2 ×; De Volkswil, Gent; Norrköpings Tidningar, Svedio; Social-Demokraten, Danio, kelfoje; Filmagazine, Lyon, Francio; Der Naturfreund, Zürich; La Jeunesse, Parizo, kelfoje.
La semajna gazeto Paraat akceptis tradukitan artikolon el Sennaciulo kaj informon el Sud Hungarlanda Stelo kaj restas preta akcepti tiun materialon por ĝi taŭga.
La 16an de aŭg. aperis en ĝi „La situacio en Bulgario". De Tempelier enhavas ekde 31 aŭg. elementan kurson. Jam kun kelkaj landoj ni interŝanĝas gazetojn kaj eltondaĵojn.

KOMITATO „POR NIA PREZIDINTO".

Karaj Sekciaj Estraroj.

Baldaŭ la komitato finos sian taskon. Ĝi jam kontaktis kun fakulo, kaj kun la reprezentanto de la Asocia estraro ĝi finaranĝos la tuton. Ĉar eble en iuj sekcioj oni ankoraŭ ne findecidis pri la mondonaco, ni volonte ankoraŭ donas al ili la okazon oferi iom tiucele. Tamen ni ne eterne povas atendi.
1947 ĝi ne plu kalkulos pri monsendoj. Al la sekciaj kasistoj, kiuj ne jam sendis la disponigitan sumon al la Ĝironum. Z 1078 de „La Grupo Zamenhofa" Sekc. A'dam 5 de As. de Lab. Esp. aŭ al k-do B. Bultemeijer, Jan v. Galenstraat 86[1], Amsterdam-W. (Menciu „Por nia Prezidinto") ĝi petas ne plu prokrasti tion.

P. Lamfers, sekr.

EL LA DISTRIKTOJ

AMSTERDAM: Sekr.: P. Aertszstr. 83.

Vendredvesperon *17 Jan.* parolado de André Wendt, pri Germanio en „de Leeuw", Valkenburgerstr. 149. Enirkartoj 40 cendoj ĉe via sekcio.

UTRECHT.

Sekr.: Burgem. Patijnlaan 158, Zeist.

La 17an de Novembro la distikto aranĝis prelegon en Amersfoort, kie paroladis la asocia sekretario, k-do Kruit. Tre klare li pritraktis por ni la kursgvidadon.
La estraro vere hontas, ke nur 17 anoj el la tuta distrikto ĉeestis. Ni havas pl.m. 120 gemembrojn, do vi komprenos, ke tiel ni ne povas daŭrigi. Gekamaradoj, tio ne povas daŭri. Ni bezonas la helpon de ĉiu, se ni volas atingi ion.

H. Hazeleger.

EL LA SEKCIOJ

AMSTERDAM II „Ni volas Lumen".

Sekr.: Tuinbouwstraat 140, Oost.

La 12an de Dec. ni aranĝis Zamenhofvesperon. Krom la membroj ĉeestis edzinoj kaj kursanoj. Multaj el niaj membroj kunlaboris. Post komuna kantado el „Ni Kantu", iu k-do voĉlegis Esp. poemojn. Kantistino aŭdigis belajn Esp. kantojn kaj sekvis deklamado de prozo kaj poezio Nederl. lingve. Post la paŭzo oni voĉlegis kortuŝan ĉapitron pri D-ro Z. el la Nederlanda traduko de la historio de Esp., de E. Privat. Fine komuna kantado kaj kelkaj aliaj programeroj. En ĉi familia festo ni multe kontribuis al la Esperanto-eduko, ankaŭ de la ne-esperantista parto de la vizitantoj. Proksiman jaron nia klubo festos sian dudekjaran ekziston.

ARNHEM: Sekr.: Schuttersbergweg 61.

Nia sekcio malrapide sed tamen kreskas. La nombro de anoj nun estas 45. Nia propagando rezultis elementan kurson de 13 plenkreskuloj, kaj infankurson kun 6 knabinoj (12 jaraĝuloj). Plue ni havas A-kurson gvidata de k-do Arends kun 6 partoprenantoj; 2 aliaj k-doj studas por akiri la B-diplomon.
Pri la vizitado al niaj grupvesperoj ni estas kontentaj; ĝenerale ĉeestas 22—25 gekamaradoj. La 16an de Dec. ni okazigis en kunlaboro kun L.E.E.N. la Zamenhofvesperon.
La sekcia kanthoro kaj teatrajgrupo prezentis ion dum tiu vespero.

J. A. Lubber, sekr.

GOUDA „Konkorde Antaŭen".

La 12an de Novembro. K-do G. Kalkman, Prez. de la distrikto Sud-Holando, pritraktis „La literaturo en Esperanto". Ni dankas k-don Kalkman pro la agrabla kaj lerniga vespero, la sekcian estraron pro ĝia iniciativo okazigi ĉiumonate publikan kun venon.
La dua kunveno okazis la 19an de Decembro memore al la naskiĝdato de d-ro Zamenhof. Oratoro estis k-do J. v. Scheepen el Hago, kiu parolis pri „La vivo de d-ro Zamenhof kaj la signifo de la interna ideo". K-do F. S. Vermeulen deklamis kelkajn poemojn de d-ro Zamenhof.
La tria kunveno okazos *la 16an de Januaro* 1947a vespere je la 7.30a horo en nia salono. K-do C. van Essen parolados pri „La signifo Gek-doj vizitu ĉi tiun gravan kunvenon kaj kunportu vian kantaron!

P. Roos, Sekr.

LEEUWARDEN: Sekr.: Marnixstraat 19.

La Sanktulo kaj lia nigra servisto ankaŭ vizitis nian klubkunvenon, je la 6a de Dec. La prezidanto, la sekretario kaj la kastisto ricevis malgrandan donacon kun la kutima Sta Nikolao-rimo.
La kasisto ricevis f 10.— por la kaso. La 3 kursgvidantinoj kaj kamaradino de Vries aranĝis la aferon, pri kiu neniu sciis.
Ni komune kantis: „Jam ridetas lun'al tero" kaj „El lando Hispana veturis al ni" (La sanktulo mem kunportis la kantojn) kaj ĉiu ricevis bongustaĵojn kaj kafon. Estis tre amuza vespero. La elementa kurso komenciĝis kun 26 partoprenantoj kaj estas gvidata de k-dino Rijpstra—Timmermans.
La infankursoj estas gvidataj de la k-dinoj. IJm Hemkes—Hoff, T. Brinkman kaj C. C. M. Rijpstra—Timmermans. IJm Hemkes—Hoff gvidas ankaŭ la kurson por progresantoj kaj Tjepkema, nia prez., gvidas la B-kurson. Por la elementa kurso mi uzas „Facile lerni esperanton" laŭ mi tre taŭgaj La 16an de Dec. ni festis kun la Frisa Esp. Rondo la Zamenhofan Memortagon.

C. C. M. Rijpstra—Timmermans.

ZAANDAM „Antaŭen".

Sekr.: Emmastraat 28.

Jarkunveno *3 Jan.* en hotelo Reitsma, Westzijde 22, je la 8a horo. Neniu forrestu!

La 14an de Decembro, mortis post longa malsano
K-ino A. E. BROEKHUIZEN
en la aĝo de 51 jaroj.
La Estraro de Sekcio Zuidlaren.

★ S.A.T.-KOLONO

Unue mi ĉi foje direktas min al la pli ol mil membroj de S.A.T. en Nederlando, ĉar la nova jaro alportas al vi la devon pagi vian tutjaran kotizon por la Asocio. Ne prokrastu, ĉar ni tre bezonas vian financan kontribuajon. Ankoraŭ la kotizoj en aliaj landoj estas blokitaj, do ni en Nederlando devas pagi tre grandparte la plej gravajn elspezojn de S.A.T. En la pasinta jaro ni tre bone sukcesis en tio, ĉar la Asocio povis regule liveri al proksimume 3000 membroj la monatan gazeton. Ke tiu gazeto aperis nur kun ses paĝoj anstataŭ kun ok aŭ eĉ kun ankoraŭ pli da, pri tio, grandparte, kulpas la papermanko. Ni do multe faris por nia tutmonda Asocio, kiu bedaŭrinde en multaj landoj estas tre malbone reprezentata, ne pro tio ke oni ne ŝatas nian Asocion, sed simple ĉar la esperantismo ĝenerale kaj la laborista esperantismo aparte ankoraŭ estas plorinde malfortaj. Pri tio vi konsciu, kaj ni esperas, ke vi per tiu konscio ankoraŭ pli multe faros por S.A.T. ol antaŭe kaj ke vi nun baldaŭ renovigos vian membrecon. Al tiuj k-doj, kiuj en januaro ankoraŭ nenion estos pagintaj, ni ne povas sendi la organon.
Atentu ke *la jara kotizo nun estas 3 guldenoj*. Do tre malgranda plialtiĝo, kiu pro la plialtiĝo de la poŝta tarifo jam parte senvaloriĝis por ni. Eble vi ĉi jare ankaŭ ricevos plenan jarlibron kaj atentu, ke vi rajtas unufoje anonci en la organo pri korespondado aŭ io simila.
Bonvolu do plenumi vian devon al S.A.T. Pagu al via sekcia peranto, kiu nun kompreneble lasas neniun en paco antaŭ ol la kotizo, aŭ parto de ĝi, estas en lia poŝo. Jes, grandparte ĉio dependas de la perantoj, ankaŭ ĉu la tuta klubanaro konsistas el S.A.T.-anoj!
Tiuj kiuj kutimas pagi rekte al S.A.T. sendu Essen, Floretstr. 10, Rotterdam-Z. Mia voko ne estu voko en la dezerto!
Kaj nun vi, F.L.E.-ano, kiu ankoraŭ ne estas ligita al niaj samideanoj de ekster la limoj. Ho, eble vi pensas: ĉu Esperanto ne jam ligas min al ili? Ne, Esperanto sen organizoj, per kiuj la Esperantistoj interkontaktiĝas, ne multe utilas al ni. Via membreco al F.L.E. ligas vin nur al la k-doj, kiuj loĝas en unu lingva regiono. Sed S.A.T. estas la aŭtentika Asocio por ĉiuj progresemaj Esperantistoj kie ajn ili loĝas. Ĝia ĉefa celo estas, interligi la esp-istojn kaj doni al ili la okazon praktiki la lingvon. Ĝi do kreas por ni mondon esperantistan, sen kiu la lernado de la lingvo havus nenian valoron praktikan. Tial ankaŭ via loko devus esti en S.A.T.!
Prenu decidon! Ne pli longe hezitu! Aliĝu nun al S.A.T.! B. Wels.

SAT-RONDOJ

AMERSFOORT.

Dimanĉe la 24an de Novembro, okazis kunveno, ĉe k-do Mater. Ĉeestis 8 anoj. Ni priparolis diversajn aferojn i.a. leteron el Parizo. Nia rondo nun nombras 19 membrojn.
S. v. Houten.

ARNHEM.

Kotizo: Mi petas al la anoj baldaŭ pagi sian kotizon por 1947a, entute f 3.50, eventuale pagebla en partoj. La loka S.A.T.-peranto:
A. Henstra, Taklaan 5, Arnhem.

GOUDA.

Nia rondo nun nombras 20 anojn.
Jaŭd-vespere la *23an de Jan. 1947*, je la 7.30 horo en la lerneja salono, Groeneweg, parolos k-do C. v. Essen, la kasisto de S.A.T. el Rotterdamo, pri la temo „La signifo de S.A.T. kaj la aliaj unuiĝoj". Ĉiu nepre ĉeestu en ĉi tiu grava kunveno. La peranto.

ROTTERDAM.

Ni invitas niajn membrojn al nia unua S.A.T.-kunveno en la nova paro. Kun plezuro ni sciigas al vi, ke ĉi foje parolados k-dino Prent—Moon. Temo: Renovigo de edukado en Anglio kaj Nederlando.
Dato: *la 5an de jan.* Loko: Zuider Volkshuis, Brink.
Ni komencas precize je la 10.30. Venu frue se vi deziras sidlokon.

ALG. NED. ESP. EXAMEN-COMMISSIE.

Uitslagen der esperanto-examens te Utrecht op 26 October 1946.

Aangemeld voor examen B 17 candidaten, opgekomen 15, geslaagd 11: M. Leereveld te Blaricum, W. J. L. Cramer en H. Jurriaans—Slinger te Bussum, J. G. Westphal—Noordam te Eindhoven, E. Burgler—Jezsó te Geleen, M. E. Nawijn te Den Haag, G. Gerlofs, J. M. H. v. d. Horst en A. H. Ch. Kwantes—Munnik te Haarlem, P J. H. Ramaekers te Heemstede en W. J. H. Derks te Tilburg.
Aangemeld voor examen A: 69 candidaten, opgekomen 65, geslaagd 46: R. L. Hoogendoorn te Almelo, P. J. Visser te Amersfoort, H. Huitenga, E. Marsman en B. v. d. Rest te Amsterdam, W. Spaander te Andijk, E. v. d. Berg en T. M. Smid te Arnhem, E. Stel te Assen, E. J. M. v. Elzakker, E. P. Gieles en Th. J. Gieles te Bergen op Zoom, J. E. Meyer en C. v. Wijngaarden—Kartman te Beverwijk, H. M. Bekkers—Scholten te Bilthoven, J. Bosschaart en S. P. A. v. Gils te Breda, J. Ph. Aret, A. Dijkstra, P. v. d. Star en W. Wijkhuizen te Gouda, A. J. A. M. Pulles te Grave, P. W. Welters te Groningen, F. W. Bédier de Prairie, C. J. Belinfante—Hoyer, A. Hamers, P. A. Jansen en H. Valckenier te Den Haag, K. Wouda te Haarlem, K. Dijkstra te Leeuwarden, Ch. Ph. Rozier te Leiden, H. M. de Lange—v. Woensel te Nuth (L.), D. A. W. Henskes te Overveen, G. J. J. M. v. Keulen, M. Stoffels en L. J. Vermaas te Rotterdam, M. Hof te Scheveningen, C. Booy te Starnmeer (N.H.), H. H. Cleerdin, H. A. v. Dijk, P. Havers, M. Th. v. Kortenhof en G. C. de Vos te Utrecht, W. J. v. d. Bosse te Vlaardingen, M. B. Duyvis en A. Roosing Sr. te Zeist.

INGEZONDEN.

Gemengde gevoelens en sterke geïndigneerde gemoedsgesteldheid, welke mij thans bezielen, zijn voor mij aanleiding, scherp stelling te nemen tegenover den heer Sam de Wolff, die in de uitzending van Radiolympus, d.d. 8 Dec., voorbereid door de V.A.R.A., blijk heeft gegeven van onvoldoende kennis inzake het groeiproces van Esperanto.
De heer de Wolff, die in de eerste plaats een subjectief oordeel gaf, waarmee de vraagsteller niet gebaat was, doch tevens zijn toevlucht zocht in een digressie, waardoor een categorisch antwoord achterwege bleef en zijn irrelevante zienswijze dit hiaat aanvulde, was de mening toegedaan, dat een kunstmatige taal als Esperanto, zijn beslag als wereldhulptaal nimmer zou krijgen.
Deze opvatting, die ik gelukkig niet met den heer de Wolff deel, getuigt, in weerwil van de steeds urgenter gevoelde behoefte aan Esperanto als wereldhulptaal, zowel in intelectuele, als in middenstands- en arbeiderskringen, niet slechts van onwetendheid, maar maakt tevens onze idealen tot een aanfluiting, hetgeen wij niet kunnen tolereren.
Dat bij iemand, als de heer de Wolff, een dergelijke mening heeft post gevat, kunnen wij niet anders dan betreuren.
Ik ben er zeker van, dat het oordeel van den heer de Wolff bij ons, Esperantisten, geen afbreuk aan ons enthousiasme, te strijden voor Esperanto, zal hebben gedaan, doch integendeel, ons gesterkt zal hebben in onze wil, Esperanto bij alle lagen der bevolking ingang te doen vinden.
M. v. d. Brink.

LIBRO-SERVO

Krom la verkoj menciitaj en L. E. de Decembro ni povas liveri:

Mi serĉis oron kaj oleon, D. Hood	f 4.50
Sveda Antologio (broŝ.)	f 6.60
Murdo en la Orient-Ekspreso, A. Christie	f 1.—
La knaboj de Paŭlo-strato, A. Molnár	f 1.—
La Princo kaj Betty, P. G. Wodehouse	f 1.—
La Tempo-maŝino, H. G. Wells	f 1.—
Princino de Marso, E. Rice Burroughs	f 1.—
Colomba, P. Mérimée	f 1.—
Sep vangofrapoj, K. Aszlányi	f 1.95
La Virineto en Bluo, M. Stuttard	f 1.95
La Forto de l'Vero, Adi	f 1.65

Voor propagandadoeleinden beschikken wij over:

Vorderingen	f 0.03
Richtlijnen v. h. onderwijs v. Esperanto op de school (een nieuwe brochure van het Bureau Esperanto bij het Onderwijs)	f 0.05
voor afd.	f 0.04
Esperanto juist nu (2e uitgave)	f 0.05
Wat zeggen zij over Esperanto?	f 0.02

Bij vooruitbetaling per giro s.v.p. de bestelling afzonderlijk per brief of briefkaart opgeven, ter voorkoming van vertraging en abuizen.

★ ANONCOJ

DUFRATASOCIO.

Reprezentado Rua Senador Feijó, 29-s/407. SAO PAULO — BRAZILO
Deziras vendi ĉiuspecajn varojn en Brazilo.

—

K-do Ion Bunesku, deziras korespondi pri ĉiuj temoj. Adreso: Str. P. N. 488, Parcul Vatra Luminoasa, Bucuresti, Rumanio.

Nedelea N. Vlad, Sekretario de G. E. M. Strata Nieulal Iorga No. 16 Bukureŝto, Rumanio. Pri ĉiuj temoj.

Oni bezonas gekorespondantojn por lernintoj. F-ino Paquita Martin, Suipacha 727, Rosario, Argentino.

K-do J. Kruta, Skoda-Modelarna, Plzen, Ĉeĥo-Slovakis serĉas la adreson de k-do Wisner.

—

LA VERDA FLAMO.

„Monata Revuo por ĉiuj".
Varia artikolaro, instrua, distra kaj informa. Kunlaborantoj en 5 mondpartoj.
Abonkotizo: 3 ned. guld. aŭ egalvaloro en bonaj Esperanto-libroj aŭ 15 internaciaj poŝtaj respondkuponoj.
Redakcia adreso: Casablanca, Maroko, Place Mermoz (Imm. Chicot).
Abonoj akcepteblaj ankaŭ ĉe la adm. de „Laborista Esperantisto".

JUNULARKOMITATO.

Sekr.: Langereis A 31, Hoogwoud.
La unuaj paŝoj estas faritaj; nia laboro jam komencis. La 14an kaj 15an de Decembro okazis nia unua festa renkontiĝo en la junulargastejo Jan Geyzen, Haarlem, por la distr. Nord-Sud-Holando kaj Utreĥto, kiel provo. Ĉar la anoncojn kiujn ni ricevis kaŭze de nia alvoko estas ankoraŭ nombreblaj.
Pro tio: hezitu ne pli longe sed sendu vian anoncon. Tiam ni scias, ke ni povas kalkuli ankaŭ je vi kaj ke ni povas aranĝi semajnfinojn en aliaj distriktoj. LA CELO de nia komitato estas: pli agrabligi por la junuloj la anecon de nia Asocio. Kaj ne forgesu: Kotizon vi ne bezonas pagi! Nur la partoprenkostojn de la kunvenoj, — por kio ni enkondukos ŝparsistemon. Do sendu vian adreson kaj ni respondas! „JUKO".